

2

נח Noach

Genesis 6:9-11:32

6

- 9 This is the line of Noah.—Noah was a righteous man; he was blameless in his age; Noah walked with God.—
- 10 Noah begot three sons: Shem, Ham, and Japheth.
- 11 The earth became corrupt before God; the earth was filled with lawlessness.
- 12 When God saw how corrupt the earth was, for all flesh had corrupted its ways on earth,
- 13 God said to Noah, “I have decided to put an end to all flesh, for the earth is filled with lawlessness because of them: I am about to destroy them with the earth.
- 14 Make yourself an ark of gopher wood; make it an ark with compartments, and cover it inside and out with pitch.
- 15 This is how you shall make it: the length of the ark shall be three hundred cubits, its width fifty cubits, and its height thirty cubits.
- 16 Make an opening for daylight in the ark, and terminate it within a cubit of the top.* Put the entrance to the ark in its side; make it with bottom, second, and third decks.
- 17 “For My part, I am about to bring the Flood—waters upon the earth—to destroy all flesh under the sky in which there is breath of life; everything on earth shall perish.
- 18 But I will establish My covenant with you, and you shall enter the ark, with your sons, your wife, and your sons’ wives.
- 19 And of all that lives, of all flesh, you shall take two of each into the ark to keep alive with you; they shall be male and female.
- 20 From birds of every kind, cattle of every kind, every kind of creeping thing on earth, two of each shall come to you to stay alive.
- 21 For your part, take of everything that is eaten and store it away, to serve as food for you and for them.”
- 22 Noah did so; just as God commanded him, so he did.
- אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נָח אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת־הָאֱלֹהִים
הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ:
- וַיֹּלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶתֶ:
- וַתִּשְׁחָת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ חֲמָס:
- וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דַּרְכּוֹ
עַל־הָאָרֶץ:
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי־מָלְאָה הָאָרֶץ חֲמָס
מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ:
- עֲשֵׂה לָךְ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר קִנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה וְכִפְרָתָּ אֹתָהּ
מִבֵּית וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר:
- וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אָרְךָ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה
רְחֹבָהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ:
- צֹהַר | תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל־אַמָּה תְּכַלְנָה מִלְּמַעְלָה וּפְתַח הַתֵּבָה
בְּצִדָּהּ תִּשְׁתָּם תְּחִתָּיִם שְׁנָיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה:
- וְאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמָּבּוּל מֵיִם עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחַת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ
רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יָגוּעַ:
- וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּךָ וּבֵאתָ אֶל־הַתֵּבָה אַתָּה וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ
וְנָשֵׁי־בְנֶיךָ אִתְּךָ:
- וּמִכָּל־חַיִּי מִכָּל־בָּשָׂר שְׁנָיִם מִכָּל תְּבִיאָה אֶל־הַתֵּבָה לְהַחְיֹת אִתְּךָ
זָכָר וּנְקֵבָה יָחִיד:
- מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנָיִם
מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחְיֹת:
- וְאַתָּה קַח־לָךְ מִכָּל־מֵאֲכָל אֲשֶׁר יֹאכֵל וְאִסַּפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה לָךְ וּלְהֶם
לְאֲכֹלָהּ:
- וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כֵּן עָשָׂה:

7

- וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנוֹחַ בְּאַתָּה וּבְכָל־בֵּיתְךָ אֶל־הַתְּבָה כִּי־אֶתְּךָ רֹאִיתִי צְדִיק לִפְנֵי בְדוֹר הַזֶּה:
- מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹלָה תִּקַּח־לָךְ שִׁבְעָה שִׁבְעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִוא שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ:
- גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָה שִׁבְעָה זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיּוֹת וְרַע עַל־פָּנָי כָּל־הָאָרֶץ:
- כִּי לִימֵים עוֹד שִׁבְעָה אֲנֹכִי מִמָּטֵר עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וּמַחֲיִיתִי אֶת־כָּל־הַיְּקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מִעַל פָּנָי הָאֲדָמָה:
- וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יְהוָה:
- וְנֹחַ בֶּרֶשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמִּבּוּל הָלַךְ מֵיָם עַל־הָאָרֶץ:
- וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ אֶל־הַתְּבָה מִפְּנֵי מִי הַמִּבּוּל:
- מִן־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹלָה וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר־רָמַשׁ עַל־הָאֲדָמָה:
- שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתְּבָה זָכָר וּנְקֵבָה כָּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ:
- וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמִי הַמִּבּוּל הָיָה עַל־הָאָרֶץ:
- בַּשָּׁנָה שְׁשִׁי־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי בַּשִּׁבְעָה־עֶשְׂרִי יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָל־מַעְיָנֹת* תְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ:
- וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה:
- בַּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־יֹחָם וַיָּפֶת בְּנֵי־נֹחַ וְאִשְׁתּוֹ נֹחַ וּשְׁלֹשָׁת נְשֵׁי־בָנָיו אִתָּם אֶל־הַתְּבָה:
- הָמָה וְכָל־חַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׁ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינָהּ כָּל צִפּוֹר כְּלִי־כַנָּף:
- וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתְּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־הַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר־בָּרוּחַ חַיִּים:
- 1 Then הוהי said to Noah, “Go into the ark, with all your household, for you alone have I found righteous before Me in this generation.
- 2 Of every pure animal you shall take seven pairs, males and their mates, and of every animal that is not pure, two, a male and its mate;
- 3 of the birds of the sky also, seven pairs, male and female, to keep seed alive upon all the earth.
- 4 For in seven days’ time I will make it rain upon the earth, forty days and forty nights, and I will blot out from the earth all existence that I created.”
- 5 And Noah did just as הוהי commanded him.
- 6 Noah was six hundred years old when the Flood came, waters upon the earth.
- 7 Noah, with his sons, his wife, and his sons’ wives, went into the ark because of the waters of the Flood.
- 8 Of the pure animals, of the animals that are not pure, of the birds, and of everything that creeps on the ground,
- 9 two of each, male and female, came to Noah into the ark, as God had commanded Noah.
- 10 And on the seventh day the waters of the Flood came upon the earth.
- 11 In the six hundredth year of Noah’s life, in the second month, on the seventeenth day of the month, on that dayAll the fountains of the great deep burst apart,And the floodgates of the sky broke open.
- 12 (The rain fell on the earth forty days and forty nights.)
- 13 That same day Noah and Noah’s sons, Shem, Ham, and Japheth, went into the ark, with Noah’s wife and the three wives of his sons—
- 14 they and all beasts of every kind, all cattle of every kind, all creatures of every kind that creep on the earth, and all birds of every kind, every bird, every winged thing.
- 15 They came to Noah into the ark, two each of all flesh in which there was breath of life.

- והבאים זכר ונקבה מכל־בשר באו כִּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בָּעֶדֶר׃ 16 Thus they that entered comprised male and female of all flesh, as God had commanded him. And הוּא shut him in.
- וַיְהִי הַמָּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתֵּבָה וַתָּרָם מֵעַל הָאָרֶץ׃ 17 The Flood continued forty days on the earth, and the waters increased and raised the ark so that it rose above the earth.
- וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתָּלָךְ הַתֵּבָה עַל־פְּנֵי הַמַּיִם׃ 18 The waters swelled and increased greatly upon the earth, and the ark drifted upon the waters.
- וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל־הָהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם׃ 19 When the waters had swelled much more upon the earth, all the highest mountains everywhere under the sky were covered.
- חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְּמַעְלָה גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ הָהָרִים׃ 20 Fifteen cubits higher did the waters swell, as the mountains were covered.
- וַיָּגֹעַ כָּל־בֶּשֶׁר ׀ הַרְמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ בְּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הַשָּׂרָץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ וְכָל הָאָדָם׃ 21 And all flesh that stirred on earth perished—birds, cattle, beasts, and all the things that swarmed upon the earth, and all humankind.
- כָּל אֲשֶׁר נְשָׁמַת־לוֹ חַיִּים בְּאֶפְרוֹ מִכָּל אֲשֶׁר בַּחַרְבָּה מָתוּ׃ 22 All in whose nostrils was the merest breath of life, all that was on dry land, died.
- וַיִּמָּח אֶת־כָּל־הַיָּקוּם ׀ אֲשֶׁר ׀ עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשְׁאַר אֲדֹנָת וְאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה׃ 23 All existence on earth was blotted out—humans, cattle, creeping things, and birds of the sky; they were blotted out from the earth. Only Noah was left, and those with him in the ark.
- וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמֵאָת יוֹם׃ 24 And when the waters had swelled on the earth one hundred and fifty days,

8

- וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם׃ 1 God remembered Noah and all the beasts and all the cattle that were with him in the ark, and God caused a wind to blow across the earth, and the waters subsided.
- וַיִּסְכְּרוּ מַעְיֵנֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם וַיִּכְלֹא הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמַיִם׃ 2 The fountains of the deep and the floodgates of the sky were stopped up, and the rain from the sky was held back;
- וַיִּשְׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הַלּוֹךְ וַיִּשׁוּב וַיִּחַסְרוּ הַמַּיִם מִקְצָה חֲמִשִּׁים וּמֵאָת יוֹם׃ 3 the waters then receded steadily from the earth. At the end of one hundred and fifty days the waters diminished,
- וַתָּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בִּשְׁבַע־עֶשְׂרֵי יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל הָרִי אֲרָרָט׃ 4 so that in the seventh month, on the seventeenth day of the month, the ark came to rest on the mountains of Ararat.
- וְהַמַּיִם הָיוּ הַלּוֹךְ וַתִּסּוּר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בְּעֶשְׂרִי בָּאָתָּד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הָהָרִים׃ 5 The waters went on diminishing until the tenth month; in the tenth month, on the first of the month, the tops of the mountains became visible.

- 6 At the end of forty days, Noah opened the window of the ark that he had made
- 7 and sent out the raven; it went to and fro until the waters had dried up from the earth.
- 8 Then he sent out the dove to see whether the waters had decreased from the surface of the ground.
- 9 But the dove could not find a resting place for its foot, and returned to him to the ark, for there was water over all the earth. So putting out his hand, he took it into the ark with him.
- 10 He waited another seven days, and again sent out the dove from the ark.
- 11 The dove came back to him toward evening, and there in its bill was a plucked-off olive leaf! Then Noah knew that the waters had decreased on the earth.
- 12 He waited still another seven days and sent the dove forth; and it did not return to him any more.
- 13 In the six hundred and first year, in the first month, on the first of the month, the waters began to dry from the earth; and when Noah removed the covering of the ark, he saw that the surface of the ground was drying.
- 14 And in the second month, on the twenty-seventh day of the month, the earth was dry.
- 15 God spoke to Noah, saying,
- 16 "Come out of the ark, together with your wife, your sons, and your sons' wives.
- 17 Bring out with you every living thing of all flesh that is with you: birds, animals, and everything that creeps on earth; and let them swarm on the earth and be fertile and increase on earth."
- 18 So Noah came out, together with his sons, his wife, and his sons' wives.
- 19 Every animal, every creeping thing, and every bird, everything that stirs on earth came out of the ark by families.
- 20 Then Noah built an altar to הוהי and, taking of every pure animal and of every pure bird, he offered burnt offerings on the altar.
- וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתָּח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה:
- וַיִּשְׁלַח אֶת־הָעֹרֶב וַיֵּצֵא וַיָּצוּא וְשׁוֹב עַד־יִבְשֹׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:
- וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאַתָּו לִרְאוֹת הַקְּלוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה:
- וְלֹא־מָצְאָהּ הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשֻׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי־מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יְדֹו וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה:
- וַיְחַל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרָיִם וַיִּסְּף שְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה:
- וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לָעֵת עֶרֶב וְהָיָה עָלֶיהָ־זֵית טֶרֶף בִּפְיָהּ וַיַּדַּע נֹחַ כִּי־קָלוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:
- וַיְחַל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרָיִם וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה וְלֹא־יָסָפָה שׁוֹב־אֵלָיו עוֹד:
- וַיְהִי בַּאֲחַת וְשִׁש־מֵאוֹת שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ תָּרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וַיִּסַּר נֹחַ אֶת־מִכְסֵּה הַתֵּבָה וַיֵּרָא וְהָיָה תָּרְבוּ פְּנֵי הָאָדָמָה:
- וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בִשְׁבַעַה וְעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבֹשָׁה הָאָרֶץ:
- וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֵאמֹר:
- צֵא מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ וּנְשֵׁי־בְנֶיךָ אִתְּךָ:
- כָּל־חַיָּה אֲשֶׁר־אִתְּךָ מִכָּל־בֶּשֶׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ (הַזֹּצֵא) [הַיֵּצֵא] אִתְּךָ וְשָׂרְצוּ בָאָרֶץ וּפְרוּ וּרְבוּ עַל־הָאָרֶץ:
- וַיֵּצֵא־נֹחַ וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בְנָיו אִתּוֹ:
- כָּל־חַיָּה כָל־הָרֹמֵשׁ וְכָל־הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ לְמִשְׁפַּחְתֵּיהֶם יֵצְאוּ מִן־הַתֵּבָה:
- וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּלָּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ:

- 21 וַיַּרְחַח יְהוָה אֶת־רִיחַ הַנִּיחָח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לְבוּ לֹא־אֶסְפֹּף לַקֶּלֶל
עוֹד אֶת־הָאָדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רָע מִנַּעֲרֻיו
וְלֹא־אֶסְפֹּף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת־כָּל־חַי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי:
- 22 עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זָרַע וְקָצִיר וְקֹר וְחֹם וְקִיץ וְחֹרֶף וַיּוֹם וְלַיְלָה לֹא
יִשְׁבְּתוּ:

9

- 1 God blessed Noah and his sons, and said to them,
“Be fertile and increase, and fill the earth.
- 2 The fear and the dread of you shall be upon all
the beasts of the earth and upon all the birds of
the sky—everything with which the earth is
astir—and upon all the fish of the sea; they are
given into your hand.
- 3 Every creature that lives shall be yours to eat;
as with the green grasses, I give you all these.
- 4 You must not, however, eat flesh with its
life-blood in it.
- 5 But for your own life-blood I will require a
reckoning: I will require it of every beast; of
humankind, too, will I require a reckoning for
human life, of everyone for each other!
- 6 Whoever sheds human blood, By human [hands] shall
that one's blood be shed; For in the image of
God Was humankind made.
- 7 Be fertile, then, and increase; abound on the
earth and increase on it.”
- 8 And God said to Noah and to his sons with him,
- 9 “I now establish My covenant with you and your
offspring to come,
- 10 and with every living thing that is with
you—birds, cattle, and every wild beast as
well—all that have come out of the ark, every
living thing on earth.
- 11 I will maintain My covenant with you: never again
shall all flesh be cut off by the waters of a
flood, and never again shall there be a flood to
destroy the earth.”
- וַיבָּרַךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ
אֶת־הָאָרֶץ:
- וּמִוְרָאֵכֶם וּחֲתֻכֵּכֶם יְהִיָּה עַל כָּל־חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
בְּכָל־אֲשֶׁר תִּרְמָשׁ הָאָדָמָה וּבְכָל־דָּגֵי הַיָּם בְּיָדְכֶם נִתְּנוּ:
- כָּל־לֶמֶשׁ אֲשֶׁר הוּא־חַי לָכֶם יְהִיָּה לְאֹכְלָהּ כִּי־רָקַע עֵשָׂב נָתַתִּי לָכֶם
אֶת־כָּל־:
- אֲרֵב־בֶּשָׂר בִּנְפֶשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ:
- וְאֲךְ אֶת־דַּמְכֶם לִנְפֹשְׁתֵיכֶם אֲדַרְשׁ מִיָּד כָּל־חַיָּה אֲדַרְשֶׁנּוּ וּמִיָּד
הָאָדָם מִיָּד אִישׁ אֶחָיו אֲדַרְשׁ אֶת־נַפְשׁ הָאָדָם:
- שֹׁפֵךְ דָּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ כִּי בַצֵּלִם אֱלֹהִים עָשָׂה
אֶת־הָאָדָם:
- וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שִׂרְצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ־בָהּ:
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בָּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר:
- וְאֲנִי הִנְנִי מִקְּיָם אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זֶרְעְכֶם אֲחִירִיכֶם:
- וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בַּעוֹף בְּבִהֶמָה וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ
אִתְּכֶם מִכָּל יִצְאֵי הַתְּבָה לְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ:
- וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־יִכָּרֵת כָּל־בֶּשָׂר עוֹד מִמֵּי הַמַּבּוּל
וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחַת הָאָרֶץ:

- 12 God further said, "This is the sign that I set for the covenant between Me and you, and every living creature with you, for all ages to come.
- 13 I have set My bow in the clouds, and it shall serve as a sign of the covenant between Me and the earth.
- 14 When I bring clouds over the earth, and the bow appears in the clouds,
- 15 I will remember My covenant between Me and you and every living creature among all flesh, so that the waters shall never again become a flood to destroy all flesh.
- 16 When the bow is in the clouds, I will see it and remember the everlasting covenant between God and all living creatures, all flesh that is on earth.
- 17 That," God said to Noah, "shall be the sign of the covenant that I have established between Me and all flesh that is on earth."
- 18 The sons of Noah who came out of the ark were Shem, Ham, and Japheth—Ham being the father of Canaan.
- 19 These three were the sons of Noah, and from these the whole world branched out.
- 20 Noah, the tiller of the soil,* was the first to plant a vineyard.
- 21 He drank of the wine and became drunk, and he uncovered himself within his tent.
- 22 Ham, the father of Canaan, saw his father's nakedness and told his two brothers outside.
- 23 But Shem and Japheth took a cloth, placed it against both their backs and, walking backward, they covered their father's nakedness; their faces were turned the other way, so that they did not see their father's nakedness.
- 24 When Noah woke up from his wine and learned what his youngest son had done to him,
- 25 he said, "Cursed be Canaan; The lowest of slaves Shall he be to his brothers."
- 26 And he said, "Blessed be יהוה, The God of Shem; Let Canaan be a slave to them.
- 27 May God enlarge* Japheth, And let him dwell in the tents of Shem; And let Canaan be a slave to them."
- 28 Noah lived after the Flood 350 years.
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֶאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם:
- אֶת־קִשְׁטִי נָתַתִּי בָעָנָן וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ:
- וְהָיָה בָעָנָנִי עָנָן עַל־הָאָרֶץ וְנִרְאָתָה הַקֶּשֶׁת בָּעָנָן:
- וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בֶּשֶׂר וְלֹא־יְהִיה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל־בֶּשֶׂר:
- וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בָּעָנָן וּרְאִיתִיהָ לְזִכָּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ:
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ זֶאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמַתִּי בֵּינִי וּבֵין כָּל־בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ:
- וַיְהִיו בְּנֵי־נֹחַ הַיִּצְחָאִים שֵׁם וְחָם וְיָפֶת וְחָם הוּא אָבִי כְנָעַן:
- שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה בְנֵי־נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל־הָאָרֶץ:
- וַיַּחֵל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטֵּעַ כֶּרֶם:
- וַיִּשְׁתַּ מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְּגַל בְּתוֹךְ אֹהֶלֶה:
- וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנָעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֵּד לִשְׁנֵי־אֶחָיו בַּחוּץ:
- וַיִּקַּח שָׁם וַיִּפֹּת אֶת־הַשְּׂמֹלָה וַיִּשְׁימוּ עַל־שִׁכְמָם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָלַיִת וַיִּכְסּוּ אֶת עֶרְוַת אָבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרָלַיִת וְעֶרְוַת אָבִיהֶם לֹא רָאוּ:
- וַיִּיקֶץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן:
- וַיֹּאמֶר אֲרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו:
- וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לָמוֹ:
- יִפְתָּ אֱלֹהִים לַיִּפֶּת וַיִּשְׁכֵּן בְּאֶהְלֵי־שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לָמוֹ:
- וַיִּחִי־נֹחַ אַחֲרֵי הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְחִמְשִׁים שָׁנָה:

29 וַיְהִי־וְ* כָּל־יְמֵי־נֹחַ תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמָת׃ And all the days of Noah came to 950 years; then he died.

10

- 1 These are the lines of Shem, Ham, and Japheth, the sons of Noah: sons were born to them after the Flood.
- 2 The descendants of Japheth: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshech, and Tiras.
- 3 The descendants of Gomer: Ashkenaz, Riphath, and Togarmah.
- 4 The descendants of Javan: Elishah and Tarshish, the Kittim and the Dodanim.*
- 5 From these the maritime nations branched out. [These are the descendants of Japheth]* by their lands—each with its language—their clans and their nations.
- 6 The descendants of Ham: Cush, Mizraim, Put, and Canaan.
- 7 The descendants of Cush: Seba, Havilah, Sabtah, Raamah, and Sabteca. The descendants of Raamah: Sheba and Dedan.
- 8 Cush also begot Nimrod, who was the first mighty figure on earth.
- 9 He was a mighty hunter by the grace of יהוה; hence the saying, “Like Nimrod a mighty hunter by the grace of יהוה.”
- 10 The mainstays of his kingdom were Babylon, Erech, Accad, and Calneh* in the land of Shinar.
- 11 From that land Asshur went forth and built Nineveh, Rehoboth-ir, Calah,
- 12 and Resen between Nineveh and Calah, that is the great city.
- 13 And Mizraim begot the Ludim, the Anamim, the Lehabim, the Naphtuhim,
- 14 the Pathrusim, the Casluhim, and the Caphtorim,* whence the Philistines came forth.
- 15 Canaan begot Sidon, his first-born, and Heth;
- 16 and the Jebusites, the Amorites, the Girgashites,
- 17 the Hivites, the Arkites, the Sinites,
- וַאֲלֵה תּוֹלְדֹת בְּנֵי־נֹחַ שֵׁם חָם וַיָּפֶת וַיֻּלְּדוּ לָהֶם בָּנִים אַחֲרֵי הַמָּבּוּל׃
- בְּנֵי יָפֶת גֹּמֶר וּמָגוֹג וּמָדַי וַיָּוָן וְתִבְלַח וּמִשְׁכֵּךְ וְתִירָס׃
- וּבְנֵי גֹמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפָת וְתוֹגַרְמָה׃
- וּבְנֵי יָוָן אֵלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדוּדָנִים׃
- מֵאֵלֶּה נִפְרְדּוּ אֵי הַיָּם בְּאַרְצֵתָם אִישׁ לְלִשְׁנֹו לְמִשְׁפַּחְתָּם בְּגוֹיָהֶם׃
- וּבְנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וּפּוּט וְכַנְעָן׃
- וּבְנֵי כּוּשׁ סִבָּא וְחָוִילָה וְסַבְתָּה וְרַעְמָה וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שִׁבְאָ וְדֵדָן׃
- וְכוּשׁ יָלַד אֶת־נִמְרֹד הוּא הָיָה הָרִשׁוֹן עַל הָאָרֶץ׃
- הוּא־הָיָה גִבֹּר־צִיד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֹאמַר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צִיד לִפְנֵי יְהוָה׃
- וְתוֹרֵי רַאשֵׁית מַמְלַכְתּוֹ בָּבֶל וְאַרְךְ וְאַכַּד וְכַלְנֶה בְּאַרְץ שִׁנְעָר׃
- מִן־הָאָרֶץ הַהִוא יָצָא אַשּׁוּר וַיְבִן אֶת־נִינְוָה וְאֶת־רֶחֱבֹת עִיר וְאֶת־כַּלַּח׃
- וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינְוָה וּבֵין כַּלַּח הוּא הָעִיר הַגְּדֹלָה׃
- וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לּוּדִים וְאֶת־עַנְנִמִּים וְאֶת־לֵהָבִים וְאֶת־נַפְתּוּחִים׃
- וְאֶת־פַּתְרֻסִּים וְאֶת־כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כַּפְתּוּרִים׃
- וְכַנְעָן יָלַד אֶת־צִידֹן בְּכֹרֹו וְאֶת־חֵת׃
- וְאֶת־הִיבּוּסִי וְאֶת־הָאֲמֹלִי וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי׃
- וְאֶת־הִיחִוִּי וְאֶת־הָעַרְקִי וְאֶת־הַסִּנִּי׃

- 18 the Arvadites, the Zemarites, and the Hamathites. Afterward the clans of the Canaanites spread out.
- 19 (The [original] Canaanite territory extended from Sidon as far as Gerar, near Gaza, and as far as Sodom, Gomorrah, Admah, and Zeboiim, near Lasha.)
- 20 These are the descendants of Ham, according to their clans and languages, by their lands and nations.
- 21 Sons were also born to Shem, ancestor of all the descendants of Eber and older brother of Japheth.
- 22 The descendants of Shem: Elam, Asshur, Arpachshad, Lud, and Aram.
- 23 The descendants of Aram: Uz, Hul, Gether, and Mash.
- 24 Arpachshad begot Shelah, and Shelah begot Eber.
- 25 Two sons were born to Eber: the name of the first was Peleg, for in his days the earth was divided;* and the name of his brother was Joktan.
- 26 Joktan begot Almodad, Sheleph, Hazarmaveth, Jerah, Hadoram, Uzal, Diklah,
- 28 Obal, Abimael, Sheba,
- 29 Ophir, Havilah, and Jobab; all these were the descendants of Joktan.
- 30 Their settlements extended from Mesha as far as Sephar, the hill country to the east.
- 31 These are the descendants of Shem according to their clans and languages, by their lands, according to their nations.
- 32 These are the groupings of Noah's descendants, according to their origins, by their nations; and from these the nations branched out over the earth after the Flood.
- וְאֶת־הָאֲרֻדִּי וְאֶת־הַזֶּמֶרִי וְאֶת־הַחֲמַתִּי וְאַחַר נִפְצּוּ מִשְׁפְּחוֹת הַכְּנַעֲנִי:
- וַיְהִי גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן בְּאֶרֶץ גֶּרָר עַד־עֵזָה בְּאֶרֶץ סְדֹמָה וְעֹמֹרָה וְאַדְמָה וְצִבּוֹיִם עַד־לָשָׁה:
- אֵלֶּה בְּנֵי־חָם לְמִשְׁפְּחוֹתָם לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצֵתָם בְּגוֹיֵהֶם:
- וְלִשְׁם יֶלֶד גִּם־הוּא אָבִי כָּל־בְּנֵי־עֶבֶר אָחִי יֶפֶת הַגִּדּוּל:
- בְּנֵי שֵׁם עִילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשָׁד וְלֹד וְאַרָם:
- וּבְנֵי אָרָם עוּז וְחֹל וְגֶתֶר וּמָשׁ:
- וְאַרְפַּכְשָׁד יָלַד אֶת־שֶׁלַח וְשֶׁלַח יָלַד אֶת־עֶבֶר:
- וְלֶעֱבֶר יָלַד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אָחִיו יוֹקָן:
- וַיִּקְטֶן יֶלֶד אֶת־אַלְמוֹדָד וְאֶת־שֶׁלֶף וְאֶת־חַזְרַמָּוֶת וְאֶת־יֶרָח:
- וְאֶת־הָדוֹרָם וְאֶת־אֻזָּל וְאֶת־דִּקְלָה:
- וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אַבִּימָאֵל וְאֶת־שֶׁבָא:
- וְאֶת־אוֹפִיר וְאֶת־חַוִּילָה וְאֶת־יֹבָב כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי יוֹקָן:
- וַיְהִי מוֹשְׁבָם מִמֶּשָׂא בְּאֶרֶץ סֶפֶרָה הָר הַקָּדָם:
- אֵלֶּה בְּנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפְּחוֹתָם לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצֵתָם לְגוֹיֵהֶם:
- אֵלֶּה מִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדוֹתָם בְּגוֹיֵהֶם וּמֵאֵלֶּה נִפְרְדּוּ הַגּוֹיִם בְּאַרְץ אַחֵר הַמִּבּוּל:

11

- 1 Everyone on earth had the same language and the same words.
- 2 And as they migrated from the east, they came upon a valley in the land of Shinar and settled there.
- 3 They said to one another, "Come, let us make bricks and burn them hard."—Brick served them as stone, and bitumen served them as mortar.—
- וַיְהִי כָּל־הָאָרֶץ שִׁפְהָ אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים:
- וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בְּקֵעָה בְּאַרְץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:
- וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הִבֵּה נִלְבְּנָה לִבְלִים וְנִשְׂרָפָה לִשְׂרָפָה וְתָחִי לָהֶם הַלְבְּנָה לָאֶבֶן וְהַחֲמֵר הִזֵּה לָהֶם לְחֹמֶר:

- 4 And they said, "Come, let us build us a city, and a tower with its top in the sky, to make a name for ourselves; else we shall be scattered all over the world."
- 5 וה' ירד להראות את-העיר ואת-המגדל אשר בנו בני האדם:
- 6 and הוה said, "If, as one people with one language for all, this is how they have begun to act, then nothing that they may propose to do will be out of their reach."
- 7 Let us, then, go down and confound their speech there, so that they shall not understand one another's speech."
- 8 Thus הוה scattered them from there over the face of the whole earth; and they stopped building the city.
- 9 That is why it was called Babel,* because there הוה confounded* the speech of the whole earth; and from there הוה scattered them over the face of the whole earth.
- 10 This is the line of Shem. Shem was 100 years old when he begot Arpachshad, two years after the Flood.
- 11 After the birth of* Arpachshad, Shem lived 500 years and begot sons and daughters.
- 12 When Arpachshad had lived 35 years, he begot Shelah.
- 13 After the birth of Shelah, Arpachshad lived 403 years and begot sons and daughters.
- 14 When Shelah had lived 30 years, he begot Eber.
- 15 After the birth of Eber, Shelah lived 403 years and begot sons and daughters.
- 16 When Eber had lived 34 years, he begot Peleg.
- 17 After the birth of Peleg, Eber lived 430 years and begot sons and daughters.
- 18 When Peleg had lived 30 years, he begot Reu.
- 19 After the birth of Reu, Peleg lived 209 years and begot sons and daughters.
- 20 When Reu had lived 32 years, he begot Serug.
- 21 After the birth of Serug, Reu lived 207 years and begot sons and daughters.
- ויאמרו הבה | נבנה-לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה-לנו שם פן-נפוז על-פני כל-הארץ:
- וירד יהוה לראות את-העיר ואת-המגדל אשר בנו בני האדם:
- ויאמר יהוה הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות ועתה לא-יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות:
- הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו:
- ולפיכך יהוה אתם משם על-פני כל-הארץ ויחדלו לבנות העיר:
- על-כן קרא שמה בכל כישם בלל יהוה שפת כל-הארץ ומשם הפיצם יהוה על-פני כל-הארץ:
- אלה תולדות שם שם בן-מאת שנה ויולד את-ארפכשד שנתים אחר המבול:
- ויחישם אחרי הולידו את-ארפכשד חמש מאות שנה ויולד בנים ובנות:
- וארפכשד חי חמש ושלשים שנה ויולד את-שלח:
- ויחי ארפכשד אחרי הולידו את-שלח שלש שנים וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות:
- ושלח חי שלשים שנה ויולד את-עבר:
- ויחישלח אחרי הולידו את-עבר שלש שנים וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות:
- ויחישלח עבר ארבע ושלשים שנה ויולד את-פלג:
- ויחישלח פלג אחרי הולידו את-פלג שלשים שנה וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות:
- ויחישלח פלג שלשים שנה ויולד את-רעו:
- ויחישלח רעו אחרי הולידו את-רעו תשע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות:
- ויחישלח רעו שנים ושלשים שנה ויולד את-שרוג:
- ויחישלח רעו אחרי הולידו את-שרוג שבע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות:

- 22 When Serug had lived 30 years, he begot Nahor.
 וַיְחִי שְׂרֹוגַ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־נָחֹר:
- 23 After the birth of Nahor, Serug lived 200 years and begot sons and daughters.
 וַיְחִי שְׂרֹוגַ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחֹר מֵאַתִּים שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- 24 When Nahor had lived 29 years, he begot Terah.
 וַיְחִי נָחֹר תְּשַׁע וָעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־תֶּרַח:
- 25 After the birth of Terah, Nahor lived 119 years and begot sons and daughters.
 וַיְחִי נָחֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תֶּרַח תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמֵאַתָּה שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- 26 When Terah had lived 70 years, he begot Abram, Nahor, and Haran.
 וַיְחִי־תֶרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחֹר וְאֶת־הָרָן:
- 27 Now this is the line of Terah: Terah begot Abram, Nahor, and Haran; and Haran begot Lot.
 וְאַלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרַח תֶּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחֹר וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט:
- 28 Haran died in the lifetime of his father Terah, in his native land, Ur of the Chaldeans.
 וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תֶרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ בְּאֹר כַּשְׁדִּים:
- 29 Abram and Nahor took wives for themselves, the name of Abram's wife being Sarai and that of Nahor's wife Milcah, the daughter of Haran, the father of Milcah and Iscah.
 וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אִשְׁת־אַבְרָם שָׂרַי וְשֵׁם אִשְׁת־נָּחֹר מִלְכָּה בַת־הָרָן אִבִּי־מִלְכָּה וְאִבִּי יִסְכָּה:
- 30 Now Sarai was barren, she had no child.
 וְתָהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ יֶלֶד:
- 31 Terah took his son Abram, his grandson Lot the son of Haran, and his daughter-in-law Sarai, the wife of his son Abram, and they set out together from Ur of the Chaldeans for the land of Canaan; but when they had come as far as Haran, they settled there.
 וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־הָרָן בְּרִבְנוֹ וְאֵת שָׂרַי כְּלָתוֹ אִשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאֹר כַּשְׁדִּים לָלֶכֶת אֶרֶצָּה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד־הָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:
- 32 The days of Terah came to 205 years; and Terah died in Haran.
 וַיְהִיו יְמֵי־תֶרַח חֲמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאַתִּים שָׁנָה וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן: